

Bedens Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinde Olumsuz Milli Takım Algısı ve Nedenleri (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Örneği)

Piyami Çakto¹, Elmas Bayram²

Özet

Bu araştırmada Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Bedens Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda eğitim hayatına devam eden sporcuların milli takım imajını olumsuz etkileyen nedenlere ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubu kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle belirlenen 65 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama amacıyla öğrenciler ile standartlaştırılmış açık uçlu görüşmeler yapılmış ve görüşmeler ortalama 15 dk. sürmüştür. İfadelerinin kaydedilip ardından da yazıya aktarılarak analiz edileceğine yönelik katılımcı bilgilendirmesi ve onayı sonrası kaydetme işlemi gerçekleştirilmiştir. Yazıya aktarılan ifadeler betimsel ve içerik analiz yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda araştırmaya katılan sporcuların milli takımların imajını etkileyen nedenleri sporcu, antrenör, altyapı, müsabaka ve yönetim kaynaklı olarak gruplandırdıkları görülmektedir. Özellikle sporcuların milli şuur eksikliğine ve kişisel yapılarına, altyapının yetersizliğine, antrenör eğitiminde ve mesleğinde görülen yetersizliklere, taraftar gruplarının tutum ve davranışlarına, federasyonların tutumlarına, siyasetçilerine, adam kayırma ve torpil durumlarına dikkat çekildiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Bedens Eğitimi ve Spor, Yüksekokul, Öğrenci, Olumsuz, Milli Takım, Algı

Negative National Team Perception and Causes in School of Physical Education and Sports Students (Example of Kütahya Dumlupınar University)

Abstract

This study aims to examine the opinions of the athletes, who continue their education life in Kütahya Dumlupınar University School of Physical Education and Sports, on the reasons that negatively affect the national team image. In the research, phenomenological pattern, one of the qualitative research methods, was used. The sample group of the study consists of 65 students, determined by the easily accessible case sampling method. For data collection, standardized open-ended interviews were conducted with the students and the interviews took averaged 15 minutes. After the participants were informed and approved that their statements would be recorded and then transmitted to the paper, the recording process was carried out. Descriptive and content analysis were performed on the obtained expressions. As a result of the analysis, it is seen that the athletes participating in the research group the reasons that affect the image of the national teams as athletes, trainers, infrastructure, competition and management. Especially the athletes' lack of national consciousness and personal structures, the insufficiency of the infrastructure, the inadequacies in the training and profession of the coaches, the attitudes and behaviours of the fan groups, attention has been drawn to the attitudes, politicization, favouritism and torpedo states of federations.

Key Words: *Physical Education and Sports, School, Student, Negative, National Team, Perception*

Alıntı: Çakto, P. & Bayram, E. (2020). Bedens eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinde olumsuz milli takım algısı ve nedenleri (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi örneği). *International Sport Science Student Studies*, 2(2), 96-107.

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Öğrencisi), Kütahya, Türkiye, E-mail: piyamii1011@gmail.com

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Öğrencisi), Kütahya, Türkiye, E-mail: elmasb242599@gmail.com

1. Giriş

Günümüz dünyasında rekabet örgütler arasında tüm hızıyla ilerlerken örgütlerin birbirlerine üstünlük sağlaması ve bu üstünlüğünü koruması adına farklı yollara başvurmaktadır. Örgütlerin başvurdukları yollar birbirinden farklı olarak görülse de önemli bir yere sahip olan imaj rekabet ortamında üstünlük sağlamak için önemli bir unsurdur. Türk Dil Kurumu (2020) tarafından görünüşünü değiştirmek, daha saygın hale gelmek olarak tanımlanan imaj kavramı, başka bir ifadeyle hedef kitleye verilmek istenen bir düşünceyi veya var olan olguyu kitlenin kafasında şekillendirmeye yardımcı olmaktadır (Baykasoğlu ve ark., 2004). Genel anlamıyla örgütü topluma kabul ettiren, inançların ve davranışların bütünü olarak da tanımlanmaktadır (Uluçay, 2018). Kurumsal iletişim, kurumsal görünüm ve kurumsal davranışların tamamında ifadesini bulan kurumsal imaj, hedef kitle üzerinde güven ve inandırıcılık yaratmak ile bunu sürdürmek gibi önemli işlevleri yerine getirmektedir (Dowling, 1997). İmajımızı yönetmenin ve belirlemenin birçok nedeni vardır. İnsanlar doğası gereği sosyal olarak etkileşime ihtiyaç duyarlar. Bu etkileşim sözlü iletişime başlamadan bireyin, giyimi, duruşu, tavrı, jest ve mimikleri ile başlar ve birey hakkında bir izlenim oluşturur. İmaj soyut bir kavram olduğu için izlenim boyutu önem kazanmaktadır. İzlenimin önem kazanmasının sebebi çalışma tarzını etkilemesi ve iyi bir iş bulma olanağını önemli derece etkilemesidir (Sampson, 1995). İnsanlar izlenimlerinin başkaları tarafından nasıl görüldüğü hakkında fikir beyan etmede güçlük çekerler. Fakat kendilerinde oluşturdukları izlenim sayesinde toplumda bir yer edinirler. Yer edinme süreci bazen kısa zamanda olurken bazen de uzun bir zaman dilimine yayılabilir. Zaman diliminin kısa veya uzun olması bıraktıkları izlenim ile ilgilidir. Bireylerin ve kurumların toplumda yer edinmesinde, iyi bir iş sahibi olmasında veya ileriye dönük planlarının olumlu bir şekilde sürdürülmesi açısından toplumda yarattıkları imajları oldukça önemlidir (Bal, 2012). Bu nedenle birçok kurumsal yapı içerisinde imaj kavramı öncelikli olarak yer almakta ve kurumlar olumlu algılanma düzeylerini yükselterek güven ortamının oluşmasıyla birey memnuniyeti ve akabinde de hedef kitlede artışı amaçlamaktadırlar (Atay ve Akkurt, 2003; Küçüköğlü, 2014; Uluçay, 2018).

Kurumlar ve bireyler açısından baktığımızda gelişmeler böyle ilerlerken ülkeler arası rekabet düşünüldüğünde rekabetin kendini gösterdiği en büyük alanlardan biri de spordur. Örnek verecek olursak Kore basınında çıkan spor haberleri ile Türkiye adına okuyucuda olumlu bir izlenim bırakırken aynı zamanda Türkiye'yi Dünya basınına tanıtmıştır. Türkiye'yi tanıtmaya adına Galatasaray spor kulübü önemli bir rol üstlenerek; 2000 yılında UEFA kupasını almasına kadar uzanan serüvende Türk futbol kulübü ile ilgili olarak çok sayıda haber yayımlamıştır. Kore spor basınında manşet olarak imajına olumlu katkılar sağlarken sokaktaki sıradan bir Kore vatandaşı bile Galatasaray spor kulübünü tanıır hale gelmiştir. 2000 yıllarında Sydney Olimpiyatlarında Türk sporcuların aldıkları madalyalar ve Halil Mutlu'nun halterde dünya rekorunu kırması ile yine belli bir dönem Kore basınında yer almıştır. (Çolakoğlu ve Çolakoğlu, 2005). Yine gelişmekte olan ülkeler marka ülke olma istekleri doğrultusunda spor organizasyonlarına (IAFF Dünya Atletizm Şampiyonası, FIFA Dünya Kupası, Yaz Olimpiyat Oyunları, Kış olimpiyatları vb.) ev sahipliği yaparak uluslararası alanda yeni bir imaja sahip olmak istemektedirler (Çetin, 2014). Bazı ülkeler, ekonomik ve askeri yaptırımlar uygulamadan da dünya siyasetine yön vermeye çalışarak istediği sonuçları, ülkesini örnek alan, ülkesinin sahip olduğu değerlere hayranlık duyan, ülkenin olanakları ve refah seviyesine özenen diğer ülkeleri kendine doğru çekip cezbederek de elde edebilir (Akoğlu ve Mutlu, 2018). Milli değerler ve ülke çıkarları göz önünde bulundurulduğunda ülkeler her alanda en iyi oldukları göstermeye çalışmaktadırlar. Bunu yapmaya çalışırken imaj unsuruna oldukça önem verildiği görülmektedir. Sanayi devrimi ile ülkeler uluslararası alanda iyi bir imaj sahibi olabilmek için uluslararası kültürel ve sosyal etkinlikler düzenlemeye başlamakta ve bu etkinliklerde spor da yerini almaktadır (Kother ve ark. 1999). Ülkelerinin imajlarını olumlu yönde geliştirmek için spor diplomasi gibi bazı yeni kavramlara başvurmuşlardır. Amaçları uluslararası kamuoyu ve spor örgütleriyle birleşerek onları kendi ülkeleri hakkında bilgilendirmek ve kendi ülkeleri hakkında olumlu imaj yaratmak, hükümetin dış politikalarını ifade etmeye yardımcı olarak hedef kitlenin algılarını menfaatleri doğrultusunda şekillendirmeye çalışmaktır (Gök, 2016). Ülkeler arasındaki rekabet artıkça imaj kavramı ve ülkeleri ile anılan popüler sporcular özel bir çalışma alanı haline gelmiştir.

Yapılan çalışmaların olumlu ya da olumsuz sonuçları ise sporcular ile birlikte temsil ettikleri ülkelere yansımaktadır. Ülkemizde de son yıllarda bireysel ve takım halinde yapılan müsabakalarda elde edilen başarılar ve Türk bayrağının seremonilerde göndere çekilmesi ülke popüleritesine katkı sağlamakta ve insanların dikkatlerini çekmektedir. Bu bilinç ile başarılı sporcu ve kulüplerin desteklenmesi için Türkiye Cumhuriyeti devleti birçok teşvike başvurmuştur. Ancak zaman zaman ülkemiz adına faaliyet gösteren spor takımların ya da sporcuların sebep olduğu olumsuz durumlar taraftarlar arasında büyük hayal kırıkları yaşatmakla beraber ülke imajında da olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu doğrultuda ülkemiz spor branşlarında yer alan, ilerleyen yıllarda spora yöne verecek otoriteler arasında olacağı düşünülen Beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajına yönelik düşüncelerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada farklı bir bakış açısı geliştirilerek olumsuz milli takım imajına sebep olan durumlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu sayede belirlenen olumsuz durumların telafi edilmesi ve ülke imajına olumlu katkıda bulunmuş olacağı varsayılmaktadır.

2. Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Nitel araştırmalar algıların ve olayların kendi doğal akışı içerisinde bütüncül bir yaklaşım ile incelenmesini amaçlayan ve veri toplamak için görüşme, gözlem, doküman analizi vb. veri toplama yollarına başvuran araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırma kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Bu desen bireysel tecrübelerinin araştırılmasını ve özellikle bireylerin olayları algılamalarını ve olaylara yüklediği anlamları kapsamaktadır (Baş ve Akturan, 2013).

2.1. Çalışma Grubu: Araştırmanın evrenini Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda eğitim hayatına devam eden sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunda ise yüksekokuldaki öğrenciler arasından kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi ile seçilmiş 65 öğrenci yer almaktadır. Katılımcıların Futbol (n=21), Voleybol (n=15), Basketbol (n=9), Diğer (Muaythai, karate vb. (n=7), Hentbol (n=5), Güreş (n=4) ve Atletizm (n=4) branşlarına dağıldıkları ve yaş aralıklarının da 19 yaş altı ile 23 yaş ve üzeri arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 1

Katılımcıların yaptıkları branşlar ve milli takım düzeylerine ilişkin görüşlerinin dağılımları

		Üst Düzey	Orta düzey	Alt Düzey	Toplam
Voleybol	N	2	4	9	15
	%	3,1	6,2	13,8	23,1
Hentbol	N	0	1	4	5
	%	,0	1,5	6,2	7,7
Güreş	N	1	2	1	4
	%	1,5	3,1	1,5	6,2
Futbol	N	5	7	9	21
	%	7,7	10,8	13,8	32,3
Diğer	N	1	4	2	7
	%	1,5	6,2	3,1	10,8
Basketbol	N	4	2	3	9
	%	6,2	3,1	4,6	13,8
Atletizm	N	2	2	0	4
	%	3,1	3,1	,0	6,2
Toplam	N	15	22	28	65
	%	23,1	33,8	43,1	100,0

Tablo 1 incelendiğinde toplam katılımcılar arasında 15 sporcunun (%23,1) milli takımlarının başarı düzeyini üst düzey, 22 sporcunun (% 33,8) orta düzey ve 28 sporcunun (% 43,1) ise alt düzey olarak gördükleri belirlenmiştir. Milli takımlarının başarı düzeylerini “alt düzey” olarak belirtenlerin çoğunluğu Voleybol (n=9), Hentbol (n=4) ve Futbol (n=9) branşında yer alan sporculardan oluşmaktadır.

Tablo 2
Katılımcıların cinsiyet/yaş dağılımları

		19 Yaş ve altı	20 Yaş	21 Yaş	22 Yaş	23 Yaş ve üzeri	Toplam
Kadın	N	6	3	6	7	5	27
	%	9,2	4,6	9,2	10,8	7,7	41,5
Erkek	N	4	9	8	7	10	38
	%	6,2	13,8	12,3	10,8	15,4	58,5
Toplam	N	10	12	14	14	15	65
	%	15,4	18,5	21,5	21,5	23,1	100,0

Tablo 2 incelendiğinde katılanlarının % 41,5'i (n=27) kadın ve % 58,5'i (n=38) ise erkektir. Kadın katılımcıların %9,2'si (n=6) 19 yaş ve altı, % 4,6'sı (n=3) 20 yaş, %9,2'si (n=6) 21 yaş, % 10,8'inin (n=7) 22 yaş ve % 7,7'sinin (n=5) 23 yaş ve üzeri grupta oldukları, erkek katılımcıların ise %6,2'sinin (n=4) 19 yaş ve altı, % 13,8'inin (n=9) 20 yaş, %12,3'ünün (n=8) 21 yaş, % 10,8'inin (n=7) 22 yaş ve % 15,4'ünün (n=10) 23 yaş ve üzeri grupta oldukları görülmektedir.

Tablo 3
Katılımcıların yaptıkları branşlar ve spor deneyim dağılımları

		7 Yıl ve altı	8-10 Yıl	11 Yıl ve üzeri	Toplam
Voleybol	N	3	9	3	15
	%	4,6	13,8	4,6	23,1
Hentbol	N	2	2	1	5
	%	3,1	3,1	1,5	7,7
Güreş	N	1	3	0	4
	%	1,5	4,6	,0	6,2
Futbol	N	6	9	6	21
	%	9,2	13,8	9,2	32,3
Diğer	N	2	4	1	7
	%	3,1	6,2	1,5	10,8
Basketbol	N	3	4	2	9
	%	4,6	6,2	3,1	13,8
Atletizm	N	2	2	0	4
	%	3,1	3,1	,0	6,2
Toplam	N	19	33	13	65
	%	29,2	50,8	20,0	100,0

Tablo 3 incelendiğinde katılımcılar % 4,6 ile voleybol, % 3,1 ile hentbol, % 1,5 ile Güreş, % 9,2 ile Futbol, % 3,1 ile Diğer, % 4,6 ile Basketbol, % 3,1 ile Atletizm branşında 7 yıl ve altı spor deneyimine sahiptirler. 8-10 yıl spor deneyimine sahip olanlar %13,8 ile voleybol, %3,1 ile hentbol, % 4,6 ile Güreş, % 13,8 ile Futbol, % 6,2 ile Diğer, % 6,2 ile Basketbol, % 3,1 ile Atletizm branşında yer almaktadır. 11 yıl ve üzeri spor deneyime sahip olanlar ise % 4,6 ile voleybol, % 1,5 ile hentbol, % 9,2 ile Futbol, % 1,5 ile Diğer, % 3,1 ile Basketbol % 3,1 ile Atletizm branşında faaliyette bulunmuşlardır.

Tablo 4
Katılımcıların yapılan ve yapılmak istenen branş dağılımları

		Basketbol	Cimnastik	Diğer	Futbol	Voleybol	Yüzme	Toplam
Voleybol	N	1	1	5	4	1	3	15
	%	1,5	1,5	7,7	6,2	1,5	4,6	23,1
Hentbol	N	0	0	2	2	0	1	5
	%	0	0	3,1	3,1	0	1,5	7,7
Güreş	N	0	1	1	1	1	0	4
	%	0	1,5	1,5	1,5	1,5	0	6,2
Futbol	N	1	0	10	2	6	2	21
	%	1,5	0	15,4	3,1	9,2	3,1	32,3
Diğer	N	1	1	1	1	1	2	7
	%	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	3,1	10,8
Basketbol	N	2	0	3	1	1	2	9
	%	3,1	0	4,6	1,5	1,5	3,1	13,8
Atletizm	N	1	1	0	0	2	0	4
	%	1,5	1,5	0	0	3,1	0	6,2
Toplam	N	6	4	22	11	12	10	65
	%	9,2	6,2	33,8	16,9	18,50%	15,4	100

Tablo 4'te katılımcıların yaptıkları branşı değiştirme imkanları olması durumunda farklı bir branş seçip seçmeyeceklerine yönelik cevapları incelenmiştir. Araştırmaya katılan 21 futbolcudan 19'unun, 4 Güreşçi, 4 Atlet ve 5 Hentbolcunun tamamının, 15 voleybolcudan 14'ünün, 9 Basketbolcudan 7'sinin başka branşları tercih etmek istedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 5
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin yaptıkları branşlar/sevilmeyen branş dağılımları

		Atletizm	Cimnastik	Diğer	Futbol	Güreş	Voleybol	Yok	Toplam
Voleybol	N	5	1	4	2	0	0	3	15
	%	7,7	1,5	6,2	3,1	,0	,0	4,6	23,1
Hentbol	N	2	0	1	1	0	0	1	5
	%	3,1	,0	1,5	1,5	,0	,0	1,5	7,7
Güreş	N	0	0	1	1	1	0	1	4
	%	,0	,0	1,5	1,5	1,5	,0	1,5	6,2
Futbol	N	5	1	3	2	3	1	6	21
	%	7,7	1,5	4,6	3,1	4,6	1,5	9,2	32,3
Diğer	N	2	0	0	1	0	1	3	7
	%	3,1	,0	,0	1,5	,0	1,5	4,6	10,8
Basketbol	N	1	1	2	0	0	2	3	9
	%	1,5	1,5	3,1	,0	,0	3,1	4,6	13,8
Atletizm	N	2	0	0	0	0	0	2	4
	%	3,1	,0	,0	,0	,0	,0	3,1	6,2
Toplam	N	17	3	11	7	4	4	19	65
	%	26,2	4,6	16,9	10,8	6,2	6,2	29,2	100,0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan sporcuların yapmayı istemedikleri spor branşları dağılımlarına göre %26,2 (n=17) ile en çok atletizm branşını yapmak istemedikleri görülmektedir. Çalışmaya katılan sporcuların % 29,2'si (n=19) ise yapmak istemediği herhangi bir branş olmadığını, bütün branşları yapabileceklerini ifade etmişlerdir.

Veri Toplama Prosedürü: Sporcuların görüşlerini belirlemek amacıyla görüşme yöntemine başvurulmuş, standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan sporculara mevcut branşları, yapmak istedikleri ve asla yapmam dedikleri branşların neler olduğu, milli takımlarının hangi seviyede olduğu ve milli takımlarının imajını olumsuz olarak etkileyen nedenlerin neler olduğuna yönelik sorular sorulmuş ve farklı zamanlarda ortalama 15 dakika süren görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

2.3. Analiz

Araştırmacı tarafından kaydedilen ifadeler yazıya aktarılmış, katılımcılar S1...S65 arasında numaralar verilerek kodlanmıştır. Dönüştürülen metinlere betimsel ve içerik analiz uygulanarak kategoriler oluşturulmuş ve bu kategoriler sporcu ifadeleri ile desteklenmiştir.

3. Bulgular

Tablo 6

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajına zarar verdiğini düşündüğü sporcu kaynaklı nedenler

Sporcu kaynaklı nedenler	
Milli Şuur eksikliği	Saygısız davranışları
Maddi beklentiler	Kişisel yapı, karakter
Hırs, azim yoksunluğu	Antrenmansızlık
Düşük eğitim düzeyi	Gösteriş
Psikolojik yetersizlik	İsteksizlik
Disiplinsiz Davranışlar	Yabancı sporcular
İletişim bozukluğu	Milli marşlara saygısızlık
Yüksek ego	Hakemlerle sürekli Diyalog içerisinde olma

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri, milli takımlarda yer alan sporcuların milli şuur eksikliği, saygısız davranışları, maddi beklentiler, psikolojik, kişisel ve antrenmana yönelik eksiklikleri, müsabaka esnasındaki tutum ve davranışlarının milli takım imajına zarar verdiğini düşünmektedirler.

S8:.....oyuncuların ülkeleri için değil de para kazanmak için oynaması

S11:....sporcuların saygısızlığı, disiplinsizliği, hırs ve azimden yoksun olmaları tabi ki.

S21:.....egolu, saha içerisinde sürekli hakemle diyaloga girip tartışan sporcular....

S57:....milli takımlardaki sporcuların sanki milli ruhu yokmuş gibi oynaması imajımızı olumsuz etkiliyor.

Tablo 7

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajına zarar verdiğini düşündüğü antrenör kaynaklı nedenler

Antrenör kaynaklı nedenler
Antrenör eğitimindeki yetersizlikler
Antrenman bilgisinin yetersizliği
Kişisel yapı
Yabancı antrenörler

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerine göre, antrenör eğitimindeki ve antrenörün mesleki alandaki yetersizlikleri, antrenörün bireysel yapısı ve özellikle ülkemizde görev alan yabancı antrenörler milli takımların imajını olumsuz olarak etkilemektedir.

S16:....Türk antrenörlere çok fazla katlanılmaması, gerçi burada antrenörlerin kişisel yapısı da etkili oluyor ama özellikle yabancı antrenörlerle çalışma arzusu milli takımları olumsuz etkiliyor.

S36:.....antrenörlerin yetersiz eğitim almaları milli takımları etkiliyor....

S45:....hocalık yapan antrenörlerin iyi olmaması, uzun vadeli planlamalar yapmaması

Tablo 8

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajına zarar verdiğini düşündüğü taraftar kaynaklı nedenler

Taraftardan kaynaklı nedenler
Şiddet
Bilinçsizlik
Kötü tezahürat
Düşük eğitim seviyesi
Milli marşlara saygısızlık

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerine göre, taraftar gruplarının eğitim düzeyi ve saha içerisindeki veya dışındaki eylemleri milli takımların imajını olumsuz olarak etkilemektedir.

S9:.....özellikle eğitim düzeyi düşük insanları tribünlerde olması, bu bilinçsiz taraftarların kötü tezahüratlar ile takımı ve oyuncuları gemesi ister istemez ülke sporuna yansıyor.

S23: ...taraftarların eğitimsiz olması ve sürekli şiddet ortamının oluşmasına neden olmaları

S43: ...taraftarlar çok zarar veriyor. Maç esnasında yaptıkları en basitinden rakip takımın milli marşlarının ıslıklanması hoş değil bence....

Tablo 9

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajına zarar verdiğini düşündüğü branş kaynaklı nedenler

Branş kaynaklı nedenler
Seviye olarak kötü takımlara mağlup olunması
Başarısız müsabaka sonuçları
Branşların eşit derecede desteklenmemesi

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerine göre, uluslararası platformlarda alınan başarısız sonuçlar, özellikle seviye olarak daha düşük takımlara mağlup olunması büyük bir hayal kırıklığı yaratmakta ve ülke spor imajını zarar vermektedir.

S22:.....bazen kesin kazanacağı dediğiniz, bizden daha düşük seviyeli takımlara milli takımımız yenilince biz de moral, ülkede imaj kalmıyor.

S41: ...uluslararası camiada kötü sonuçlar alınması hatta çok abartılı farklar yenilmesi...

S65: ...bütün branşlar eşit şekilde desteklenmiyor. Futbol bütün branşların önünde görülüyor ve desteğin çoğu ona gidiyor. Böyle olunca ülke futbol ile anılıyor. Kötü durumlar oluşunca da bu ülke imajına yansıyor.

Tablo 10

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajına zarar verdiğini düşündüğü altyapı kaynaklı nedenler

Altyapı kaynaklı nedenler
Yerli sporcuların eksikliği
Altyapının yetersizliği
Yetersiz imkânlar

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerine göre milli takımların imajına zarar veren nedeler arasında yerli sporcu eksikliği, altyapı ve olanaklarının yetersizliği gibi altyapı kaynaklı nedenler de yer almaktadır.

S16:.....altyapılardan yeteri kadar sporcu çıkmaması, çıkanların takımlarında çok fazla süre alamamaları bunlar altyapıdan kaynaklı problemler ve ileriye etkileyecek şeyler.

S33: ...yabancı hayranlığı nedeniyle bir alanda iyi yerli olsa dahi gidip yabancı sporcu transfer edilmesi hem altyapılara hem de ülkeye zarar veriyor. Yabancı sporcu alacağı paraya bakar...

S49: ...altyapılara eğitim, malzeme vb. destek verilmemesi, altyapılardaki sporcuların üst yapılarda oynayamayacaklarına neden olan uygulamalar yani altyapıların önemsenmemesi

Tablo 11

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajına zarar verdiği düşünüldüğü yönetim kaynaklı nedenler

Yönetimsel kaynaklı nedenler
Sporcuların maddi olarak şımartılması
Yetersiz destek
Spora siyasetin bulaştırılması
Torpil, adam kayırma
Federasyonların kişisel davranışları
Gösteriş
Federasyonların yapısı
Adil olmayan sporcu seçimleri
Gelecek planlaması yapılmaması
Yetersiz yatırımlar

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri maddi olarak şımartılan sporcular, yönetimlerin siyasileşmesi, torpil ve adam kayırma nedenler ülke spor imajını zarar vermektedir.

S29:.....spora siyasetin karıştırılması, işi bilmeseyse bile herhangi birine yakın olması nedeniyle kişilerin önemli noktalarda yer alması ve sistemin bozulması ile ülke imajı olumsuz etkilenir.

S49: ...bazı federasyonların tutumları hiç hoş olmuyor, bazen karşınızda muhatap bulamıyorsunuz.

S54: ...bazı branşlarda insanlar kendi cebinden harcama yaparken bazı branşlarda ise maddi olarak şımartılan yüksek ücretler alanları görüyoruz. Teşvik noktasında yaşanan bu adaletsizlik ister istemez çoğu şeyi bozuyor.

S62: ...milli takımlarda torpil yapma, bazı sporcuları kayırma çok fazla görülebiliyor. Sizden kötü birisi ülkeyi temsil edebiliyor. Ya da birinin tanıdığı olduğu için milli takımlara, eğitim kamplarına hiç alakası olmayanlar gidebiliyor. Böyle bir ortamda başarı ya da imaj beklenebilir mi?

4. Tartışma ve Sonuç

Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin milli takım imajının olumsuz etkilenmesine neden olan sebeplere ilişkin görüşlerinin incelendiği araştırmada sporcu, antrenör, taraftar, branş, alt yapı ve yönetimsel nedenlerden kaynaklanan olumsuz durumlar ön plana çıkmıştır.

Araştırmada yer alan sporculara göre milli takım imajını milli şuur eksikliği, saygısız davranışlar, maddi beklentiler, kişisel yapı, karakter, hırs, azim yoksunluğu, antrenmansızlık, düşük eğitim düzeyi, gösteriş, psikolojik yetersizlik, isteksizlik, disiplinsiz davranışlar, yabancı sporcular, iletişim bozukluğu, milli marşlara saygısızlık, yüksek ego, hakemlerle sürekli diyalog içerisinde olma gibi sporcu kaynaklı nedenler olumsuz olarak etkilemektedir. Görgüt ve Özbal (2018) başarı ve rekabetin her sporcunun odak noktasını oluşturduğunu, para kazanmak, statü kazanmak ya da başarıyı zirvede yaşamak gibi bazı özelliklerin sporcuların amaçları arasında öncelikle yer aldığından aktarmaktadır. Birçok sporcunun benzer amaçlara sahip olmasına rağmen başarı özelliklerini kişilik özelliklerine göre farklı şekillerde üstlendikleri ifade edilmektedir. Araştırmacıların aktardıkları bu beklentilerin dozajı sporcunun dolayısıyla ülkenin imajını etkilemektedir. Bu nedenle araştırmamızda da katılımcılar maddi beklentiler ve bunun sonucu olarak milli şuur eksikliği ve sporcunun kişilik özelliklerinden kaynaklanan olumsuzluklar milli takımlara yansımaktadır.

Araştırmaya katılan sporcu öğrencilere göre milli takımların imajına olumsuz etki yapan en önemli unsurların başında yöneticilerin geldiğini ve yöneticiler tarafından sergilenen sporcuların maddi olarak şımartılması, yetersiz destek, spora siyasetin bulaştırılması, torpil, adam kayırma, federasyonların kişisel davranışları, gösteriş, federasyonların yapısı, adil olmayan sporcu seçimleri, gelecek planlaması yapılmaması, yetersiz yatırımlar gibi nedenlerin bu olumsuzluğu arttırdığını savunmaktadırlar. Cohen ve Prusak (2001) günümüzün rekabet ortamında uzun ömürlü olabilmek için yönetim fonksiyonunu çok iyi idare edilmesinin önemine vurgu yapmaktadır. Yine Nguyen ve Leblanc (2001) bireylerin ve yöneticilerin, iyi yönetmesi gereken önemli argümanların başında gelen unsurlardan birinin imaj olduğunu, iyi yönetilen ve hedefler doğrultusunda korunan imajın, yöneticileri ve kurumları rekabet ortamında söz sahibi yaparak varlığını sürdürmesine imkan tanıdığını ifade etmektedir. Ayrıca Karabet ve İşcan (2007) ise çalışmalarında kurum yöneticileri ve

çalışanların davranışlarının paydaşlar ve taraftarlar üzerinde bıraktığı olumlu, olumsuz izlenimlerin imaj oluşturmada ve yönlendirmede önemli olduğunu belirtmişlerdir. İlaven Zengin (2008) yaptığı çalışmada spor yönetiminde uzun vadeli planlama yapmanın önemini vurgulayarak yapılması gereken planlamaların yöneticilerin görevi olduğunu belirtmiştir. Ilgar ve Cihan (2019) ise çalışmalarında spor yöneticiliği sorunu olarak iletişim becerilerinin önemine dikkat çekmişlerdir. Gerekse literatürde yer alan çalışmalar ve gerekse araştırma bulgularımıza göre yönetici kaynaklı olumsuz davranışların imajı etkileyen birincil etkenler arasında yer aldığı düşünülmektedir.

Araştırmada yer alan sporculara göre milli takım imajını antrenörleri yetersiz eğitim almaları, sporcu psikolojisine hakim olamaması yani mesleki olarak yetersizliği ve özellikle ülkemizde görülen yabancı antrenör çalıştırılması etkilemektedir. Yine taraftar grubunun tutum ve davranışları da imajı etkileyen faktörler arasında yerini almaktadır. Görgüt ve Özbal (2018)'a göre sporcuların üstün performansı, kendilerini takip eden kitleler tarafından benimsenmekte ve taklit edilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca sporun, sporseverlerin ahlaki nitelikleri ve etik ilkelerini desteklediği düşüncesi ile başkaları için ahlaki rol model olmasının önemli olduğu vurgulanmaktadır. Araştırma bulgularımız ve araştırmacıların ifadesi neticesinde sporcu ve takımdan beklenti düzeyinin taraftar grubunun tutum ve davranışlarını, taraftarın eylemlerinin ise imajı etkilediği kanısına varılmıştır.

Katılımcıların milli takımların imajını etkilediğini düşündükleri diğer konular ise branş bazında yaşanan seviye olarak düşük takımlara mağlup olunması yani başarısız sonuçlar alınması ile altyapılardan yeteri kadar sporcu çıkmaması ve bu bağlamda milli takımların altyapılarının düzeyi ile imkansızlıklarıdır. Sunay (2018) Türk ve Alman milli takımlarının alt yapılarını incelediği araştırmasında Türkiye'nin altyapı sorunları olduğunu arasında, malzeme konusunda sıkıntılar yaşandığını tespit etmiştir. Mcrae (2012) de sporda, sanatta olduğu gibi, yetenekli bireylerin geç kalınmadan keşfedilmesi, devamlı gözlem altında tutulması, uzmanlık alanlarındaki en yüksek mertebeye ulaşmaları için yardımcı olunmasının çok önemli olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda branş bazında ve milli takımlarının altyapı sorunlarının giderilmesi imajın düzeltilmesi için oldukça gereklidir.

Sonuç olarak Arbena ve LaFrance (2002) sporun bir ülkenin imajını etkileyebilecek bir araç olduğundan bahsetmektedirler. Bu nedenle özellikle sporun içerisinde yer alan ve ülke sporunun gelecek planlaması içerisinde yer alacak olan öğrenci sporcuların milli takımların imajını olumsuz etkileyen nedenlere ilişkin düşüncelerinin belirlenmesi ve gerekli önlem ve planlamanın yapılması hayati bir öneme haizdir. Bu doğrultuda araştırmacıların dikkatlerinin çekilmesi, ileride yapılacak olan çalışmaların nitel ve nicel olarak desteklenmesinin ülke spor politikasına yön vermede, var olan problemlerin giderilmesinde yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca spor politikası içerisinde yer alan ilgili paydaşlar vasıtasıyla sistemli ve daha geniş bir alana benzer çalışmaların ya da ileri düzey geliştirilecek başka çalışmaların yayılması önerilmektedir. Bu sayede özelde spor branşları ve genelde de ülke imajına, ülke tanınırlığına katkı sağlanmış olacaktır.

Kaynakça

- Akoğlu, H. E., & Mutlu, T. O. (2018). Sporun kamu diplomasisi açısından Türkiye'nin imajına etkisi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 277-295.
- Akyurt, H. & Atay, L. (2009). Destinasyonda imaj oluşturma süreci. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 1-14.
- Arbena, J. L., & LaFrance, D. G. (Eds.). (2002). *Sport in Latin America and the Caribbean*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Bal, M. (2012). Çalışan personelin kurumsal imaj oluşumuna etkisi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1), 219.
- Baş, T. & Akturan, U. (2013). Nitel araştırma yöntemleri Nvivo ile nitel veri analizi. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Baykasoğlu, A., Dereli, T., Sönmez, A. İ., & Yağcı, E. (2004). İmaj yönetimi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 3-18.
- Cohen, D., Prusak, L.; 2001; Kavrayamadığımız zenginlik-kuruluşların sosyal sermayesi. Çev: Ahmet Kardam. Yay. Haz.: Zülfü Dicleli, MESS Yayın No: 353, İstanbul.
- Çetin, C. (2014). *Spor iletişimi "Spor-Tv birlikteliği sattırıyor"*. Ankara: Nobel.
- Çolakoğlu, S., & Çolakoğlu, B. (2005). Dünya basınında Türkiye imajı: Güney Kore örneği. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 4(1), 141-148.
- Dowling, G. R. (1993). Developing your company image into a corporate asset. *Long range planning*, 26(2), 101-109.

- Gök, Y. (2016). *Türkiye'nin gençlik ve spor alanındaki kamu diplomasisi etkinliği* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Görgüt, İ., & Özbal, A. F. (2018). Adaptation of Sport Brand Personality Scale to Turkish. *Universal Journal of Educational Research*, 6(4), 759-768.
- Göymen, M. (2001). *Türkiye'de spor kulüplerinin kurumsallaşması için şirketleşme modeli ve bunun spor kazalarının önlenmesi üzerine etkileri* (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İlgar, E.A. & Cihan, B.B. (2019). Öğretim üyelerinin türk sporunun güncel sorunları ve çözüm önerileri üzerine görüşleri: fenomenolojik bir çözümleme. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(27), 702-722. doi:
- Karabey, C. N., & İşcan, Ö. F. (2007). Örgütsel özdeşleşme, örgütsel imaj ve örgütsel vatandaşlık davranışı ilişkisi: bir uygulama. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(2), 231-241.
- Kargün, M., Dalkılıç, M., Ağaoğlu, Y. S., & Kızar, O. (2017). Spor kulüplerine yönelik kurumsal imaj algısının araştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 62-73.
- Kotler, P., Armstrong, G., Saunders, J. & Wony, V. (1999). *Principles of marketing*: Second European Edition. Prentice-Hall: Europe.
- Kürkçüoğlu, E. (2014). Kamusal alanlarda imaj çatışması: doğal ve yapay imaj olgusu. *Planlama Dergisi*, 24(3), 125-130.
- Mcrae, A. (2012), I Want Your Job: Football coach. <http://www.independent.co.uk>.
- Nguyen, N., & Leblanc, G. (2001). Corporate image and corporate reputation in customers' retention decisions in services. *Journal of retailing and Consumer Services*, 8(4), 227-236.
- Sampson, E. (1995). *İmaj Faktörü* (Ed. Hakan İlgün), Rota Yayıncılık; İstanbul.
- Sunay, H & Kaya, B (2018).Türkiye ile Almanya Futbol Altyapılarının Karşılaştırılması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 14(20),1-1
- Türk Dil Kurumu. (2020). İmaj. 10.04.2020 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/?kelime=KAR%C4%B0YER> adresinden Türk Dil Kurumu. (2020). İmaj. 10.04.2020 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/?kelime=KAR%C4%B0YER> adresinden erişilmiştir.
- Uluçay, D. M. (2018). Üniversitelerde kurumsal imaj ölçümü. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (55), 17-36.
- Yaman, F. ve Açıkgözoğlu, S. (2016). Bir tutundurma aracı olarak sponsorluk: spor sponsorluğunun hatırlanabilirliği ve satın alma davranışı üzerine etkisi. *Global Business Research Congress (GBRC)*, İstanbul, Türkiye.
- Yüksel, M. (2010). *Spor örgütlerinde marka imajı kavramına genel bir bakış* (Doktora Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (9. Genişletilmiş Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Zengin, E. & Öztaş, C. (2008). Yerel yönetimler ve spor. İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Sosyal Siyaset Konferansları, İstanbul, 49-78.

ENGLISH EXTENDED SUMMARY

Introduction: countries try to show that they are the best in every area when considering the national values and country interests. While trying to do this, it is seen that the image element is very important. With the industrial revolution, countries begin to organize international cultural and social events in order to have a good image in the international arena and sports takes place in these events (Kother et al. 1999). They applied some new concepts, such as sports diplomacy, to positively improve their country's images. Their aim is to unite with the international public and sports organizations to inform them about their own countries and to create a positive image about their own countries, by trying to shape the perceptions of the target audience in line with their interests by helping to express the foreign policies of the government (Gök, 2016). As the competition between countries increases, the concept of image and popular athletes, which are known with their countries, have become a special field of study. The positive or negative results of the studies are reflected to the countries they represent together with the athletes. The successes achieved in individual and team competitions in our country in recent years and to raise the Turkish flag in ceremonies contribute to the popularity of the country and attract the attention of people. This state of consciousness, The Republic of Turkey is applying many incentives for the promotion of successful athletes and clubs. However, the negative situations caused by the sports teams or athletes operating on behalf of our country from time to time have great disappointments among the fans and also have negative effects on the image of the country. In this direction, it is aimed to learn the opinions of the students of the School of Physical Education Sports, which is considered to be among the authorities that will give direction to sports in the following years, in the sports branches of our country. In the research, a different point of view was developed and the situations that caused the negative national team image were tried to be determined. In this way, it is assumed that the determined negative situations will be compensated and a positive contribution will be made to the country's image. **Method:** In the research, phenomenological pattern, one of the qualitative research methods, was preferred. The universe of the research is students who continue their education life at Kütahya Dumlupınar University School of Physical Education and Sports. In the sample group, there are 65 students selected among the students with an easily accessible case sampling method. It is observed that participants are distributed as Football (n=21), Volleyball (n=5), Basketball (n=9), other (n=7), Handball (n=5), Wrestling (n=4) and Athletics (n=4) and their age ranges vary 19-23 age. Interview method was used to determine the opinions of the athletes and standardized open-ended interview technique was used. The athletes participating in the research were asked questions about their current branches, what they wanted to do and what they would never do, what level their national teams were, and what were the reasons that negatively affected the image of their national team, and interviews were held at different times for an average of 15 minutes. The statements recorded by the researcher were transmitted to the article, the participants were coded by giving the numbers between S1... S65. The categories were created by applying descriptive and content analysis to the converted texts and these categories were supported by the expressions of athletes. **Results:** According to the athletes in the research, Athlete's causes such as lack of national consciousness, disrespectful behaviours, material expectations, personal structure, character, ambition, lack of perseverance, lack of training, low level of education, showing off, psychological insufficiency, unwillingness, undisciplined behaviour, foreign athletes, communication disorder, disrespect for national anthems, high ego, constant referees being in dialogue affect the national team image adversely. It is argued that reasons, such as financial indulgence of athletes, inadequate support, infringement of politics to sports, torpedo, favouritism, personal behaviour of federations, showing off, structure of federations, unfair athlete choices, no future planning, inadequate investments exhibited by managers, increase this negativity. In addition, trainers' inadequate training, inability to master athlete's psychology, that is, their professional disability, and employing foreign coaches, especially in our country, again, the attitudes and behaviours of the fan group are among the factors affecting the image. **Conclusion:** Arbena and LaFrance (2002) mention that sports is a tool that can affect the image of a country. For

this reason, it is vital to determine the necessary precautions, planning and the opinions of the student athletes who are involved in the sport and will be included in the future planning of the country's sports. In this regard, it is thought that attracting the attention of the researchers and supporting the future studies qualitatively and quantitatively will be helpful in directing the country's sports policy and eliminating the existing problems. It is also recommended to disseminate systematic and wider field-like studies or other studies to be developed at an advanced level, by means of relevant stakeholders involved in sports policy. In this way, it will contribute to sports branches in particular and the image of the country in general and the recognition of the country.